

LA GESTACIÓ DEL CIDOB EN EL SÍ D'AGERMANAMENT

Bartomeu Amat i Armengol

Membre d'Agermanament des de 1963; funcionari de la Comunitat Europea (jubilat)

La idea d'Agermanament va néixer l'any 1955 al Seminari de Barcelona, dins d'un grup creat per reflexionar sobre la problemàtica del Tercer Món i definir una nova forma d'acció missionera, adaptada a aquesta realitat.

D'aquest grup en va sortir, l'any 1958, una primera expedició a Antofagasta (Xile), formada per capellans i laics, seguida, a l'any següent, per una segona a Calama. Amb les visites al Bisbe de Barcelona del Bisbe d'Antofagasta, l'any 1959, i la del Bisbe de Duala, l'any 1960, va quedar formalitzada una nova forma de cooperació, basada en el respecte mutu i l'intercanvi, anomenada Agermanament. No era una agència missionera, sinó un «moviment» de voluntaris, sense estatut jurídic definit, integrat per clergues i seglars, (nois i noies), sota l'aixopluc de l'Església. En Josep Ribera, aleshores sacerdot, s'hi va adherir l'any 1963, marxant a treballar a la diòcesis de Valparaíso (Xile).

A l'any 1961 es produeixen dos fets que crec significatius: a Barcelona es publica el primer número del Butlletí d'Agermanament (amb el títol de *Cooperació Interdiocesana*), que m'atreveixo a considerar, com el germen de CIDOB i l'Oriol Albó, marxa a Duala (Camerun) per finalitzar allà els estudis de teologia. Després el seguiran capellans, altres seminaristes (entre els quals hi vaig ser jo, l'any 1963), i un bon grup de voluntaris i voluntàries «seglars».

Durant els primers passos d'aquell Agermanament, al Camerun, es van anar aprofundint les idees de convivència amb la gent del poble i d'integració dins del clergat local. El dia a dia viscut sobre el terreny va revelar paulatinament la verdadera cara del subdesenvolupament i l'allunyament de la realitat africana d'una església missionera heretada del colonialisme. De tots aquests problemes van néixer noves actituds, nous comportaments encertats o no encertats, segons com es miri.

L'esperit del futur CIDOB (sensibilització, informació, documentació, seminaris, xarrades, trobades, etc., sobre la

situació dels damnats de la terra), ja va estar present en aquell Agermanament. El compromís de lluitar contra tota forma d'explo-tació i de injustícia va donar lloc a la creació d'empreses de caràcter econòmic i social, portant moltes vegades a situacions de ruptura amb l'església oficial, fins i tot l'africana, amb el món del capital, i amb la societat barcelonina, davant el fet, per molts escandalós, d'uns capellans convertits en homes de negoci i pares de família.

Joan Sanmartí, Josep Ribera, Joan Casañas i Francesc Puig. Xile, anys 60

El mateix va succeir entre els grups que treballaven a l'Amèrica Llatina. Van haver-hi sacerdots d'Agermanament expulsats, d'altres van anar a la presó per treballar en les comunitats de base i estar políticament compromesos amb la política d'Allende. L'Alsina de Girona va ser assassinat...

Davant d'aquesta «moguda» (d'Àfrica i d'Amèrica), els responsables de la delegació d'Agermanament a Barcelona van creure necessari crear la figura d'un permanent, amb la difícil i delicada tasca de «coordinar i racionalitzar totes aquelles energies creadores». Aquest home providencial va ser en Josep Ribera. Des de l'arribada d'en Pep (1966), comença un procés de transformació d'aquell moviment de caràcter idealista, i carismàtic (tal volta utòpic), cap una institució ben estructurada, amb reglament interior, contractes de treball i assegurança social, a benefici dels seus membres, tan religiosos com laics.

Aquesta evolució d'Agermanament va conduir a la naixença de dues institucions paral·leles i complementàries, la CODES, responsable de les accions de desenvolupament econòmic i social, i el CIDOB, dedicat a l'estudi i difusió de les realitats del Tercer Món. Amb raó, doncs, podem considerar a Josep Ribera, com un dels pares i l'executor principal d'aquestes institucions, la segona de les quals, no ha deixat de créixer i consolidar-se fins avui dia.

